

สรุปประเด็นการประชุมเชิงปฏิบัติการ
การจัดทำตัวชี้วัดขับเคลื่อนการบูรณาการร่วมกัน (Joint KPIs)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
เรื่อง การท่องเที่ยว (รายได้จากการท่องเที่ยว)
วันศุกร์ที่ 8 เมษายน 2565 เวลา 09.30 น. – 12.00 น.
ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (แอปพลิเคชัน Zoom)

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรายละเอียดข้อมูลประกอบการจัดทำตัวชี้วัดขับเคลื่อนการบูรณาการร่วมกัน (Joint KPIs) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในประเด็น เรื่อง การท่องเที่ยว (รายได้จากการท่องเที่ยว) โดยมีสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. พิจารณาประเด็นการวัดและห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)

- เห็นควรใช้ประเด็นและ Value Chain ที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กำหนด โดยมีความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1.1 การท่องเที่ยวเป็นหัวใจหลักในการฟื้นฟูประเทศจากสถานการณ์ของโควิดได้ ซึ่งก็ได้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ในช่วงโควิดที่ผ่านมา สำหรับการประเมินผลของสำนักงาน ก.พ.ร. มีหลักการแนวคิดที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งเป้าหมายตามแผนงานงบประมาณที่ สศช. และสำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดไว้ โดยสำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะที่เป็นหน่วยงานประเมินผลบูรณาการให้เป็นเรื่องเดียวกันเพื่อจะได้ไม่สร้างภาระให้แก่ส่วนราชการ

1.2 Agenda รายได้จากการท่องเที่ยว มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งแผนงานบูรณาการที่สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว โดยเป้าหมายหลักของ Value Chain การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 4 เป้าหมาย ได้แก่

1.2.1 รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) ฐานทุนวัฒนธรรมของพื้นที่ 2) การเพิ่มมูลค่าสินค้า บริการ และแหล่งท่องเที่ยว 3) การตลาดเพื่อการท่องเที่ยวสร้างสรรค์และวัฒนธรรม 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

1.2.2 รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) ความพร้อมของสินค้าและบริการของการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ 2) การตลาดท่องเที่ยวเชิงธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ 3) การบริหารจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงท่องเที่ยวธุรกิจให้บรรลุเป้าหมาย 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวต่อเนื่องหลังจากการประชุม

1.2.3 รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ได้แก่ 1) สินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 2) บุคลากรที่เกี่ยวข้องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 3) สิ่งอำนวยความสะดวก 4) การตลาดเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 5) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้และอันดับจากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

1.2.4 รายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงท่าเรือ 2) บุคลากรด้านการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ และกฎหมาย 3) สิ่งอำนวยความสะดวกและอุตสาหกรรมเชื่อมโยง 4) การตลาดที่สนับสนุนการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ 5) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ

1.3 ประเด็นการวัด/การจัดเก็บข้อมูล

1.3.1 กระบวนการท่องเที่ยวและกีฬา

- เห็นด้วยในภาพรวมของการกำหนด Joint KPI และเห็นควรกำหนดเป้าหมายที่จะวัดร่วมกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าจะวัดอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้ง 4 sector นั้นจะวัดในรูปของสัดส่วนส่วนแบ่งการตลาด (market share) หรือ การเติบโตของตลาด (market growth) ซึ่งตามปกติกระบวนการท่องเที่ยวฯ จะวัดผลรวมของรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นภาพรวมทั้งหมด ไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นราย sector ทั้ง 4 sector ได้แก่ รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย และรายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ

- ในปี 64 กระบวนการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ทำการจัดเก็บข้อมูล ทั้ง 4 sector เพื่อให้สอดคล้องกับแผนแม่บทฯ ที่แยกออกมา โดยการเก็บข้อมูลจะเป็นการเก็บข้อมูลย้อนหลังของปี 63 โดยจ้างที่ปรึกษาลงพื้นที่สำรวจและจัดเก็บข้อมูล ซึ่งการดำเนินการในการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวในปีต่อๆ มา มีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณเนื่องจากกระทรวงฯ ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในเรื่องดังกล่าว

- สถานการณ์โควิด-19 ในปัจจุบัน ทำให้บาง sector ไม่สามารถดำเนินการต่อได้ เช่น sector ของ Mice การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ที่อาจติดเรื่องการรวมตัวกันจำนวนมาก และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม ที่มีการสัมผัส ส่วน sector การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ สามารถดำเนินการได้ ซึ่งเมื่อแยกเป็น 4 sector ทำให้การวัดเกิดการสมดุลได้ยาก แต่ละ sector มีความสำคัญและมีจุดเด่น ซึ่งในบางเรื่องไม่ได้ขึ้นอยู่กับส่วนราชการหรือเป็นไปตามนโยบายรัฐบาล ดังนั้น การกำหนดน้ำหนักของทั้ง 4 sector จึงไม่ควรมีน้ำหนักเท่ากัน

1.3.2 กระบวนการอุดมศึกษาฯ

- ส่วนราชการที่ไม่ได้เป็นเจ้าภาพหลัก แต่เป็นหน่วยงานที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ควรพิจารณากำหนดตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจของส่วนราชการ เช่น กระบวนการอุดมศึกษาฯ มีการดำเนินโครงการในลักษณะของการสนับสนุนบ่มเพาะผู้ประกอบการมากกว่าการกำหนดเป็นตัวชี้วัดเชิงมูลค่าตามเป้าหมายหลัก

1.3.3 กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

- เห็นควรให้การวัดรายได้ทุก sector โดยมีกองเศรษฐกิจของกระทรวงการท่องเที่ยว เป็น Key-Man กำหนด เพราะในการวัดรายได้แต่ละกรม แต่ละหน่วยจะมองว่าไม่เกี่ยวข้องกับตน ซึ่งทั้ง 4 sector ที่เกี่ยวกับรายได้ กระบวนการท่องเที่ยวและกีฬามีหน้าที่เป็นเจ้าภาพหลักในการให้ข้อมูล และเห็นควรจะนำเรื่องงบประมาณมาอยู่ในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วย

- การกำหนด Joint KPIs ควรพิจารณาประมาณในการดำเนินการให้เหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจที่จะดำเนินการ เนื่องจากปัจจุบันมีหลายส่วนราชการที่ไม่ได้มีงบประมาณในส่วนนี้ ทำให้การทำงานเป็นไปได้ยากลำบาก

1.3.4 กรมประชาสัมพันธ์

- กรมประชาสัมพันธ์ เกี่ยวข้องใน 2 เป้าหมาย ได้แก่ 1) รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น (050101) การตลาดเพื่อการท่องเที่ยวสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (V03) Sector ที่ 2 สร้างการตระหนักรู้ต่อนักท่องเที่ยว (F0302) และ 2) รายได้จากท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น (050201) การตลาดท่องเที่ยวเชิงธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ (V02) Sector ที่ 1 การสื่อสารภาพลักษณ์ (Image and Branding) ด้านการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจของไทยในระดับโลก (F0201) โดยในปี 2566 จะขอดำเนินการเฉพาะ 2 เป้าหมาย ได้แก่ F0201 การสื่อสารภาพลักษณ์ (Image and Branding) ด้านการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจของไทยในระดับโลก และ F0302 สร้างการตระหนักรู้ต่อนักท่องเที่ยว

2. การพิจารณารายชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- กรมทางหลวงชนบท ภารกิจที่กรมทางหลวงดำเนินการนั้นอาจจะไม่ได้ช่วยในการสนับสนุนเป้าหมายหลักในเรื่องของการท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจนนัก เนื่องจากภารกิจของกรมฯ จะเป็นการก่อสร้างทางและถนน ซึ่งเป็นการกำหนดโครงการการก่อสร้างตามแผนแต่ละปี อาจจะเป็นไปได้ที่ทางที่ก่อสร้างจะพาดไปยังแหล่งท่องเที่ยว แต่ในขณะเดียวกันก็อาจจะไม่ได้พาดผ่านเลยเป็นต้น (อาจพิจารณาตัดกรมทางหลวงออกจาก chain)

- กรมทรัพยากรธรณี Chain รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม V01 ฐานทุนวัฒนธรรมของพื้นที่ เห็นควรเพิ่มเติมกรมทรัพยากรธรณี เนื่องจากกรมฯ ได้ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมแหล่งธรณีวิทยา โดยดำเนินการมาต่อเนื่อง ปัจจุบันได้ดำเนินการไปแล้วจำนวน 40 กว่าแห่ง โดยกรมจะดำเนินงานในลักษณะของหน่วยงานสนับสนุน เนื่องจากกรมไม่ได้มีพื้นที่เป็นของตัวเอง ในการดำเนินการนั้นเป็นไปในลักษณะของการเข้าไปในพื้นที่ของหน่วยงานอื่นๆ เช่น กรมอุทยาน กรมป่าไม้ ที่มีแหล่งธรณีวิทยา

- กลุ่ม ป.ย.ป. กระทรวงสาธารณสุข เห็นควรให้เพิ่มกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ใน Chain รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย V01 สินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (สป.สธ.) เห็นควรให้เพิ่มกรมการแพทย์แผนไทยใน Chain รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย V03 สิ่งอำนวยความสะดวก มากกว่าที่จะเป็นบทบาทของ สป.สธ. เนื่องจาก สป. จะดูแลเฉพาะในเรื่องของการใช้สมุนไพรมากกว่าในเรื่องของการอำนวยความสะดวก ทั้งนี้จะขอกลับไปตรวจสอบข้อมูลอีกครั้งก่อน

- กรมชลประทาน การดำเนินการเกี่ยวกับรายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ใน V02 บุคลากรด้านการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำและกฎหมาย ควรต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ CIQ เช่น สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (ตม.) รวมทั้งควรมีหน่วยงานทางด้านสาธารณสุข (หมอ) นอกจากนี้ควรให้กรมเจ้าท่า เข้ามาร่วมดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง (infrastructure) เช่น การอำนวยความสะดวกในด้านของท่าเรือด้วยเช่นกัน และเห็นควรให้มีหน่วยงานทางจังหวัดเข้ามาร่วมด้วย และเพิ่มจังหวัดอื่น ๆ เช่น ภูเก็ต

- กรมส่งเสริมการเกษตร Chain รายได้จากท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น ในV01ความพร้อมของสินค้าและบริการ ของการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ กรมไม่ได้ดำเนินการเองโดยตรง จึงเห็นควรให้นำกรมส่งเสริมการเกษตรออกจาก chain ดังกล่าว

3. การพิจารณา Template การกำหนดตัวชี้วัด Joint KPIs

ที่ประชุมไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. การพิจารณารายละเอียด Joint KPIs ของจังหวัด และรายชื่อจังหวัดที่เกี่ยวข้อง

- การดำเนินการเกี่ยวกับรายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ เห็นควรให้มีการเพิ่มจังหวัดที่จะร่วมขับเคลื่อน เช่น จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น
